

Narava kot razvojna priložnost Slovenije

Jože Novak, minister

Ministrstvo za naravne vire in prostor

Naravno bogastvo Slovenije

- Med evropskimi državami spadamo med tiste z največjo **biotsko raznovrstnostjo** na enoto površine.
- Imamo **več kot 24.000 vrst živali in 4.000 rastlinskih vrst**, med njimi jih je več kot 1.000 zavarovanih
- **Natura 2000** in **zavarovana območja narave** pokrivajo skupaj 41% države.
- **Naravne vrednote** štejemo v tisočih: 19.961 (od tega 14.695 podzemnih jam)
- Slovenija je tudi ena redkih držav z ohranjenimi **velikimi zvermi**, kot so medved, volk in ris.

Ključni izvajalci javnih nalog na področju narave

- Direktorat za naravo
 - oblikuje politike in izvaja naloge za ohranjanje narave
(zaposlenih: 43, od tega 12 oz. 28 % na projektih)
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
 - organizacija za izvajanje strokovnih nalog
(zaposlenih: 127, od tega 34 na projektih oz. 27 % na projektih)
- Upravljavci zavarovanih območij
 - javne službe za izvajanje upravljavskih nalog
(zaposlenih: 246 na državni ravni, od tega 79 oz. 32 % na projektih)
- Zavod za gozdove, Zavod za ribištvo: v delu tudi izvajalci službe ohranjanja narave
- Ključni partnerji: javne službe drugih področij (vodarstvo, kmetijstvo, gozdarstvo), občine, druge strokovne in raziskovalne organizacije, nevladne organizacije

Zavarovana območja kot razvojna priložnost

- okrepljeno sodelovanje javnih služb z različnih področij z občinami in lokalnim prebivalstvom pri iskanju razvojnih rešitev, ki temeljijo na naravi
- dvig kakovosti bivanja za prebivalce, povečanje možnosti kakovostnega doživljanja narave in oddiha za obiskovalce.
- povečanje podjetniških priložnosti in trženja proizvodov in storitev, ki izhajajo iz potencialov ohranjene narave

Finančni viri za zavarovana območja

- Upravitelji zavarovanih območij v letošnjem letu poslujejo s cca 22,4 mio EUR
 - državni proračun 40 %
 - projekti 25 %
 - lastni viri 20 %
 - sredstva Podnebnega sklada 12 %
- Cilj: povečevanje lastnih in projektnih sredstev

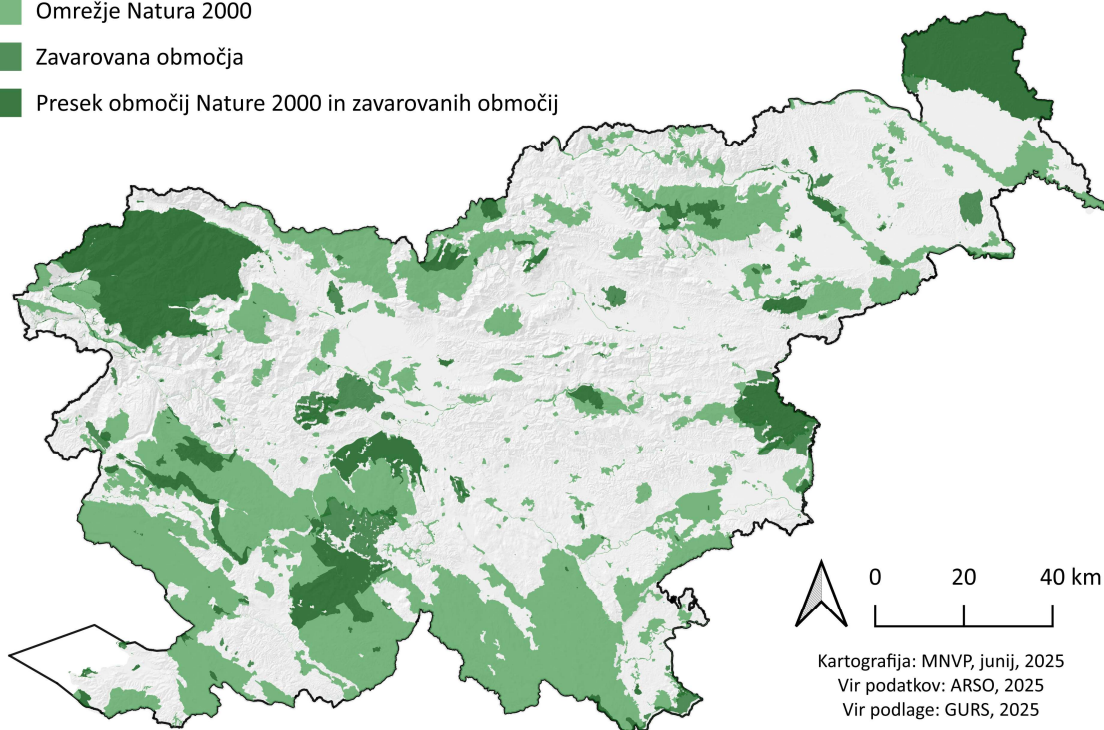
Natura 2000 in zavarovana območja

pokrivajo 41 % površine Slovenije

Nagrada
Rada Smerduja

- Omrežje Natura 2000
- Zavarovana območja
- Presek območij Nature 2000 in zavarovanih območij

Močvirski tulipan (*Fritillaria meleagris*),
Kajinski park Ljubljansko barje (Foto: Matej Vranič)

Natura kohezijski projekti

V teku priprava 11 novih kohezijskih projektov za Naturo 2000 na okvirno 40 območjih Nature 2000 z okvirno razpoložljivo vrednostjo **65 MIO EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj**

Projekti so osredotočeni na čim boljše **rezultate na terenu** (izboljšava in obnova ekosistemov),

Pomembne so **sinergije** z drugimi sektorji (npr. pri traviščih s kmetijstvom, pri vodnih ekosistemov z vodarstvom, pri gozdnih z gozdarstvom)

Ohranjena narava je ključ za odporno prihodnost

- Živimo v času **izrednih podnebnih razmer**
- Sposobnost ohranjene narave je **prilagajanje** na podnebne spremembe
- Narava v dobrem stanju pomaga tudi pri **blaženju** podnebnih sprememb
- Obnova uničene narave terja veliko znanja, sredstev in časa
- **Vzdrževanje ekosistemov v dobrem stanju je cenejše kot obnova, pomembni pa so ukrepi za oboje**

**DAN
NARAVE**

**Nagrada
Rada Smerduja**

Travnik pred in po obnovi, Budinci (Foto: Arhiv Krajinski park Goričko)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

Nadaljnji razvoj naravi prijaznega turizma

- **88 % tujih turistov** kot najpomembnejši **razlog za obisk Slovenije** navaja **naravne lepote** (vir: STO Anketa o tujih turistih v Sloveniji 2021/2022).
- Obiskovalci naravne vrednote dojemajo kot glavno izhodišče za aktivni, sprostitveni ali terapevtski turizem.
- **Nujen je spoštljiv odnos do narave.**
- Spodbujanje trajnostnih oblik turizma v varovanih območjih (trajnostna mobilnost, razbremenitev najbolj obremenjenih območij)
- Digitalna predstavitev naravne dediščine manj znanih območij
- Tematsko povezovanje narave z gastronomijo in kulturno dediščino podeželja
- Razvoj celovitih produktov (eko-poti, interpretacijski centri)
- Spodbujanje vključevanja lokalne skupnosti in prebivalstva

Sobivanje ljudi in zavarovanih vrst živali

Izboljšano varstvo velikih zveri in **sobivanja z ljudmi**

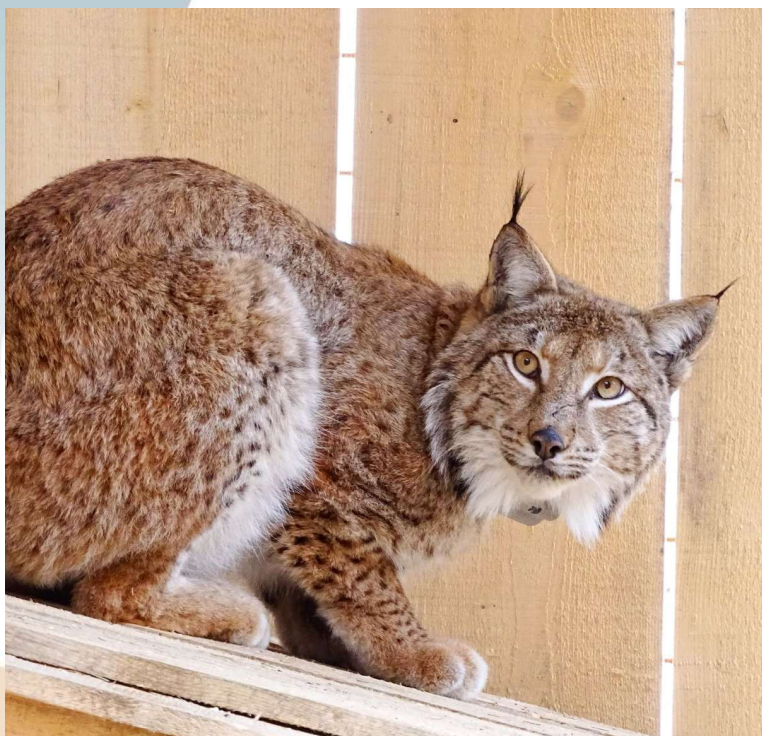
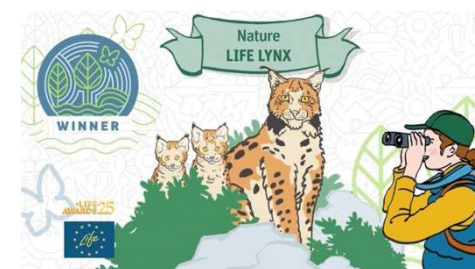
- sprejem nove vladne Strategije in akcijskega načrta za varstvo risa ter nove Strategije in akcijskega načrta za varstvo volka,
- ažurno izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzročijo živali zavarovanih vrst in **sofinanciranje ukrepov za preprečitev škod**,
- izvedba monitoringa za medveda in volka,
- izdana odločba za poseg v populacijo rjavega medveda z upoštevanjem previdnostnega načela

Projekt LIFE Lynx je dobitnik dveh letošnjih prestižnih nagrad LIFE s področja naravovarstva

- najboljši v Evropi v kategoriji varstvo narave in biodiverzitete
- nagrada občinstva

Nagrada
Rada Smeđduja

Ris (Foto: Miha Krofel)

Transport risa s sanmi (Foto: Aleš Zdešar)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

Prioritete MNVP za ohranjanje narave za 2025 in 2026

1. Odprava zaostankov pri upravnih postopkih na področju narave
2. Izboljšanje strokovnih podlag za odločanje
3. Uspešnejše in poenoteno upravljanje zavarovanih območij in naravnih vrednot
4. Uspešnejše varstvo živalskih in rastlinskih vrst na prednostnih območjih
5. Izboljšano doseganje ciljev narave na državnih zemljiščih
6. Nadaljnja mobilizacija finančnih virov za področje narave
7. Izboljšano komuniciranje na področju ohranjanja narave

Krajinski park Ljubljansko barje (Foto: Branko Čeak)

Hvala za pozornost!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR